

Kaliopa Dimitrovska Andrews.

Neda Benk. Živa Den. Alenka Kocuvan
Polutnik. Eta Sadar Breznik. Marjetica Potrč. Metka Sitar. Judita Skalar.
Jelka Solmajer.

Kaliopa Dimitrovska Andrews

Skopje, 1949

Izredna profesorica dr. Kaliopa Dimitrovska Andrews je kot arhitektka svoje delovanje skozi različna obdobja širila in se specializirala na področju urbanizma, raziskovalne dejavnosti, publicistike in poučevanja. S svojim delom je povečala prepoznavnost slovenskega urbanizma v evropskem kulturnem prostoru in razvijala metodologijo urbanističnega načrtovanja in oblikovanja.

Študij arhitekture je pod mentorstvom profesorja Edvarda Ravnikarja zaključila leta 1974 z delom *Študija obnove mestnega središča z vidika komunikacij*. Šolanje je nadaljevala na podiplomskem študiju (mentor prof. dr. Andrej Pogačnik), kjer je raziskovala temo podobe in urbano-morfološke strukture mesta. Magisterij je zaključila leta 1989, leta 1994 pa je doktorirala pod mentorstvom dr. Vladimirja Brezarja in somentorstvom dr. Geogria Butina. Prvo zaposlitev je našla leta 1975 v Medicoengineeringu v zelo mladi skupini arhitektov, ki jo je vodil arhitekt Vladimir Ažman. Od leta 1980 je bila zaposlena na Urbanističnem inštitutu RS (v obdobju 1994–2010 kot direktorica), kjer je z vmesnimi študijskimi prekinitvami (1986–94) ostala vse do upokojitve. Leta 2006 je bila na Fakulteti za arhitekturo v Ljubljani habilitirana za izredno profesorico za področje urbanizma, predavala pa je tudi na drugih fakultetah v Sloveniji in tujini. Je urednica številnih knjižnih publikacij in strokovnih člankov, med drugim prvega izvirnega znanstvenega dela o teoriji urbanističnega oblikovanja v slovenskem jeziku.

Strokovno jo najbolj izpolnjuje aktivno sodelovanje na mednarodnih konferencah, strokovnih ekskurzijah in organizacijah. Navdih in podpora je vedno našla v družini, predvsem v možu Richardu, ki jo je vpeljal v raziskovalno delo in publicistiko.

Associate Professor Kaliopa Dimitrovska Andrews is an architect who has gradually extended and specialised her activity into urban planning, research activity, writing articles, and teaching. Through her work, she has made Slovenian urban planning more recognisable in the European cultural space and developed the methodology of urban planning and design.

In 1974, she graduated in architecture under the mentorship of Professor Edvard Ravnikar with her thesis *A Study in Renovating the City Centre from the Perspective of Communication*. Even then, she was interested in the „urban landscape in relation to designing public spaces“. She enrolled in postgraduate studies (her mentor being Professor Andrej Pogačnik), researching the landscape and urban-morphological structure of the city. She earned her master's degree in 1989, and in 1994 her PhD as mentored by Professor Vladimir Brezar and co-mentored by Professor Geogri Butin. She got her first job in 1975 in Medicoengineering, a very young group of architects led by architect Vladimir Ažman. After 1980, she was employed by the Urban Planning Institute of the Republic of Slovenia (also serving as its director in 1994–2010), where she remained until her retirement with some study breaks (1986–94). In 2006, she habilitated as an Associate Professor in Urban Planning at the Faculty of Architecture while also lecturing at other faculties in Slovenia and abroad. She has edited a number of books and professional papers, including the first original scientific work on the theory of urban design in Slovenian.

She finds the greatest professional fulfilment in participating actively in international conferences, expert excursions, and organisations. Her family has always been a source of inspiration and support, particularly her husband Richard, who introduced her to research and writing articles.

Dela (izbor) / Works (selection)

- Kulturni dom v Bileči / Bileča Cultural Centre, soavtor / co-author J. Krisper, Slovenija projekt, 1980
- Podrobna urbanistična zasnova Bitnje–Kranj, so-nosilec S. Dalla Valle / Bitnje-Kranj Detailed Town-planning Design, co-developed by S. Dalla Valle, UI RS / Urban Planning Institute RS, 1986
- Revizija Generalnega urbanističnega plana Titograda do leta 2000 / Revised Titograd General Town-Planning Design Until 2000 UIRS / Urban Planning Institute RS, (project coordinator), 1989
- Monografija / Monograph: Transformation of Cities in Central and Eastern Europe: Towards Globalisation, Hamilton, F. E. I, Dimitrovska Andrews, K., Pichler–Milanović, N., (eds.) Tokyo: United Nations, University Press, 2005
- Študija lokacije: ostrvo Sveti Marko, Črna gora / Location study: Sveti Marko Island, Montenegro, UIRS, Urbi Montenegro, vodja projekta / Urban Planning Institute RS, Urbi Montenegro, project leader, 2009
- Prostorno–urbanistični plan Tivat do leta 2020, Črna gora / Tivat Spatial and Urban Plan Until 2020, Montenegro, Urban Planning Institute RS, Urbi, Urbi Montenegro, vodja projekta/odgovorni planer / Urbi, Montenegro, project leader/senior planner, 1995
- Monografija/ Monograph; Orodja za usmerjanje in nadzor urbanih oblik, Ljubljana: Urbanistični inštitut Republike Slovenije (Zbirka Urbani izziv publikacije) / Ljubljana: Urbanistični inštitut Republike Slovenije (part of the series Urbani izziv – publications), 2011
- Prostorno-urbanistični plan Podgorice do leta 2025, Črna gora / Podgorica Spatial and Urban Plan until 2025, Montenegro, UIRS, Urbi Montenegro, vodja projekta/odgovorni planer / project leader/senior planner, 2013

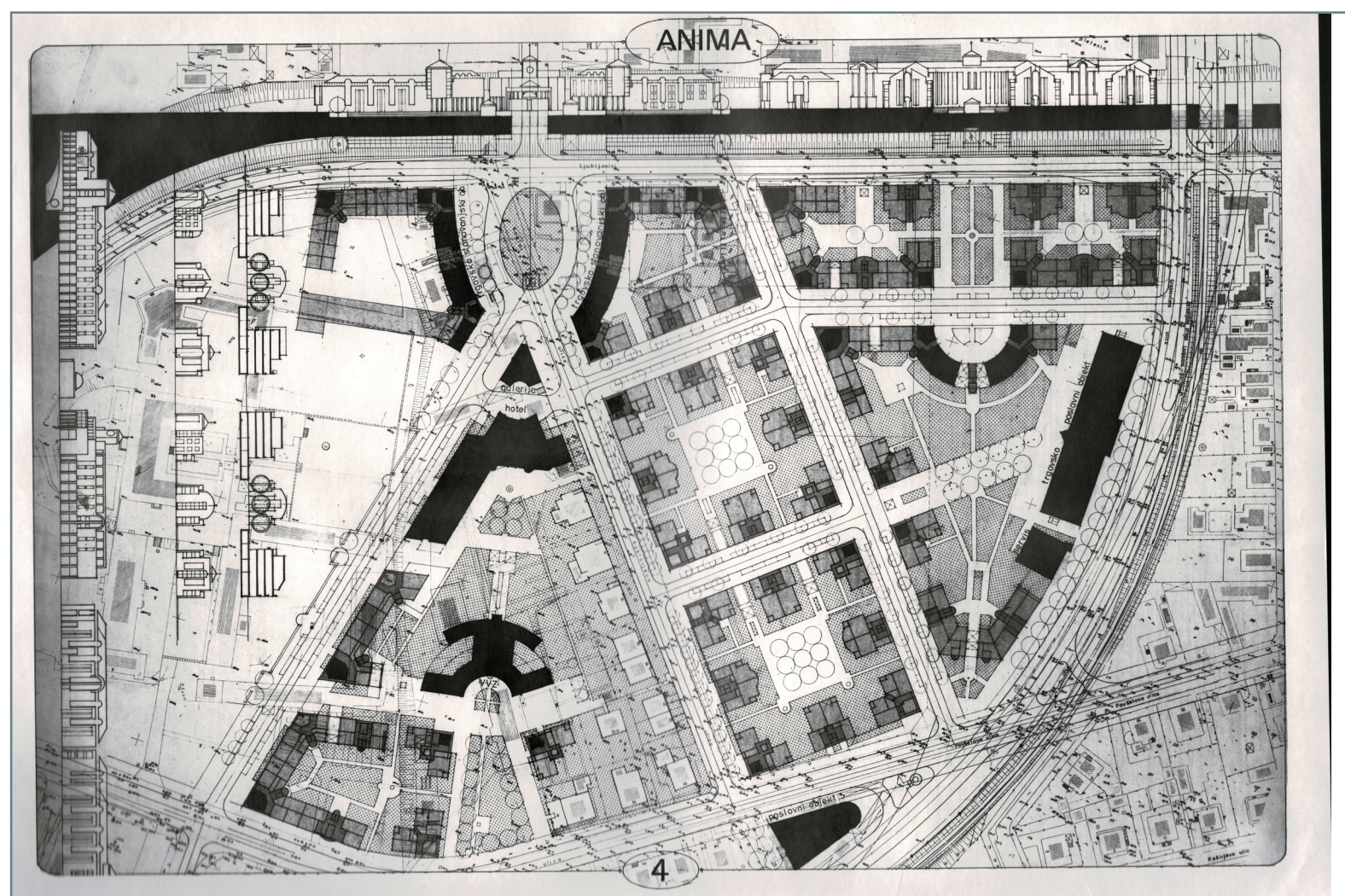

Foto: zasebni arhiv K. D. A.

Stanovanjska soseska Poljane, Ljubljana, 1988

Urbanistično-oblikovalski projekt, ki je nastal v soavtorstvu z Vladimirjem Koželjem, predstavlja natečajni predlog zazidave na degradiranem območju nekdanje vojašnice na Poljanah. Ob Ljubljani projekt predvideva nov ovalni trg, ki dograjuje mestne površine oziroma netematsko tkivo mesta. Zasnova soseske upošteva obstoječi zazidalni sistem – odprti urbani blok – in kot prevladujočo tipologijo stanovanjskih objektov predvideva tipologijo vila bloka. Oblikovanje in merilo urbanih karejev upošteva kriterij dobre dostopnosti, predvsem v povezavi dveh dobro funkcionalno in atraktivno pomembnih območij: obrežja Ljubljance in športno-rekreacijskega parka Kodeljevo. Oblikovanje objektov z javnim programom upošteva možnost večnamenske rabe. Manjše placete ob Ljubljani, skupaj z ovalnim trgom z objektom galerije, prispevajo k dobri berljivosti zazidave. Zasnova omogoča povečanje števila stanovanj z atraktivnimi pogledi na reko in parkovno urejeno obrežje.

Porazeto po: Dimitrovska Andrews, Kaliopa: Orodja za usmerjanje in nadzor urbanih oblik (Ljubljana, Urbanistični inštitut RS, 2011).

Projekt Bitnje, Kranj: Kontekst in splošna kompatibilnost, 1984

Kaliopa Dimitrovska Andrews in soavtor Saša Dalle Valle sta zasnovala stanovanjsko sosesko, strukturirano kot mesto, ki upošteva značilnosti naravne in kulturne krajine, varuje poglede na pomembne naravne in grajene dominante ter oblikuje raznovrstno in prepoznavno fizično strukturo. Osnova urbanega vzorca je ortogonalna mreža, ki se prilagaja geomorfološkim in krajinskim značilnostim terena, programski in funkcionalni organizaciji stanovanjskih enot in hierarhični členitvi prostorov. Lokacije vizualnih vozlišč in vozlišč dejavnosti omogočajo prepletanje obstoječe in načrtovane simbolne strukture, kar skupaj z raznoliko tipologijo objektov omogoča dobro orientacijo v prostoru.

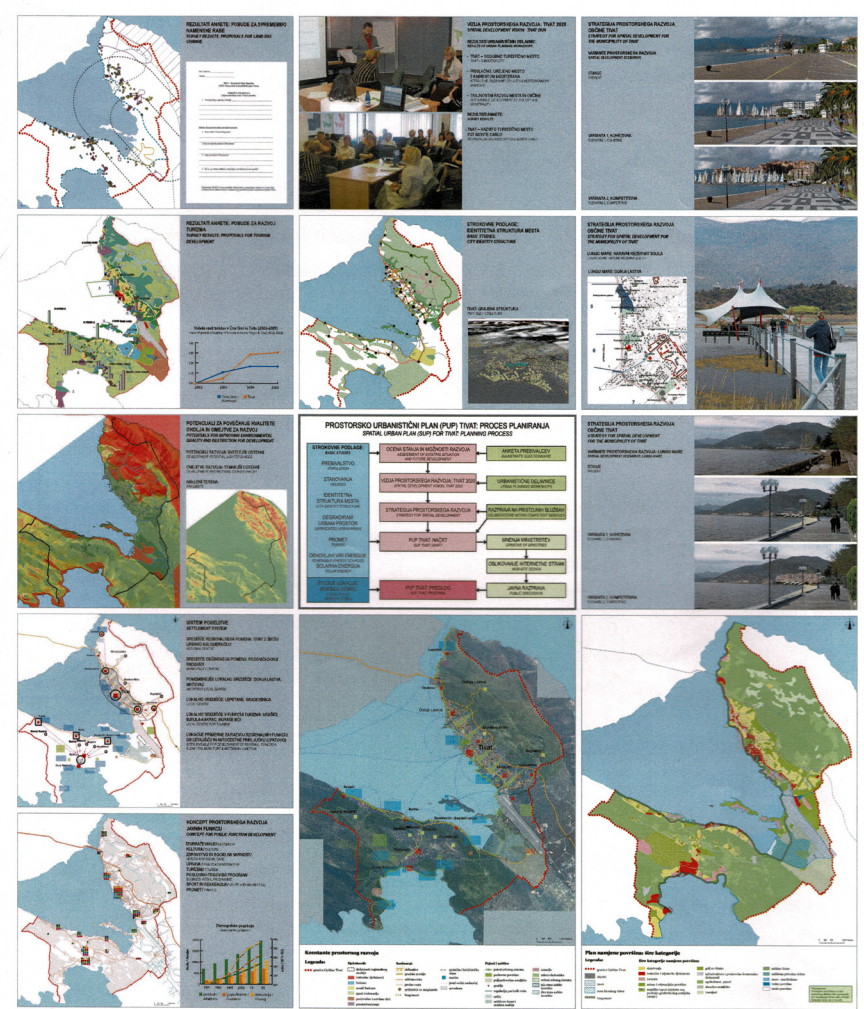

Foto: zasebni arhiv K. D. A.

Monografija; Orodja za usmerjanje in nadzor urbanih oblik, 2011

„Vsebinska monografije in njena elaboracija sta izvrsten dokument o ravni, ki se je doslej izoblikovala v slovenskem razpravljanju o svetovnem in slovenskem urbanizmu. Za kakovost besedila je pomembno dejstvo, da so na enem mestu zbrane številne trditve in ugotovitve različnih raziskovalcev urbanega fenomena, pri čemer so očitne tudi divergences interesov nekaterih usmeritev. Glavni deziderati dobrega urbanističnega oblikovanja naj bi bili kontekst, kontinuiteta in identiteta. Participacija javnosti v procesu planiranja in projektiranja postane v tem kontekstu ‚afirmativna personalizacija‘. Brelec se lahko sam odloči, čemu bo pritrldil.“ - prof. Fedja Košir

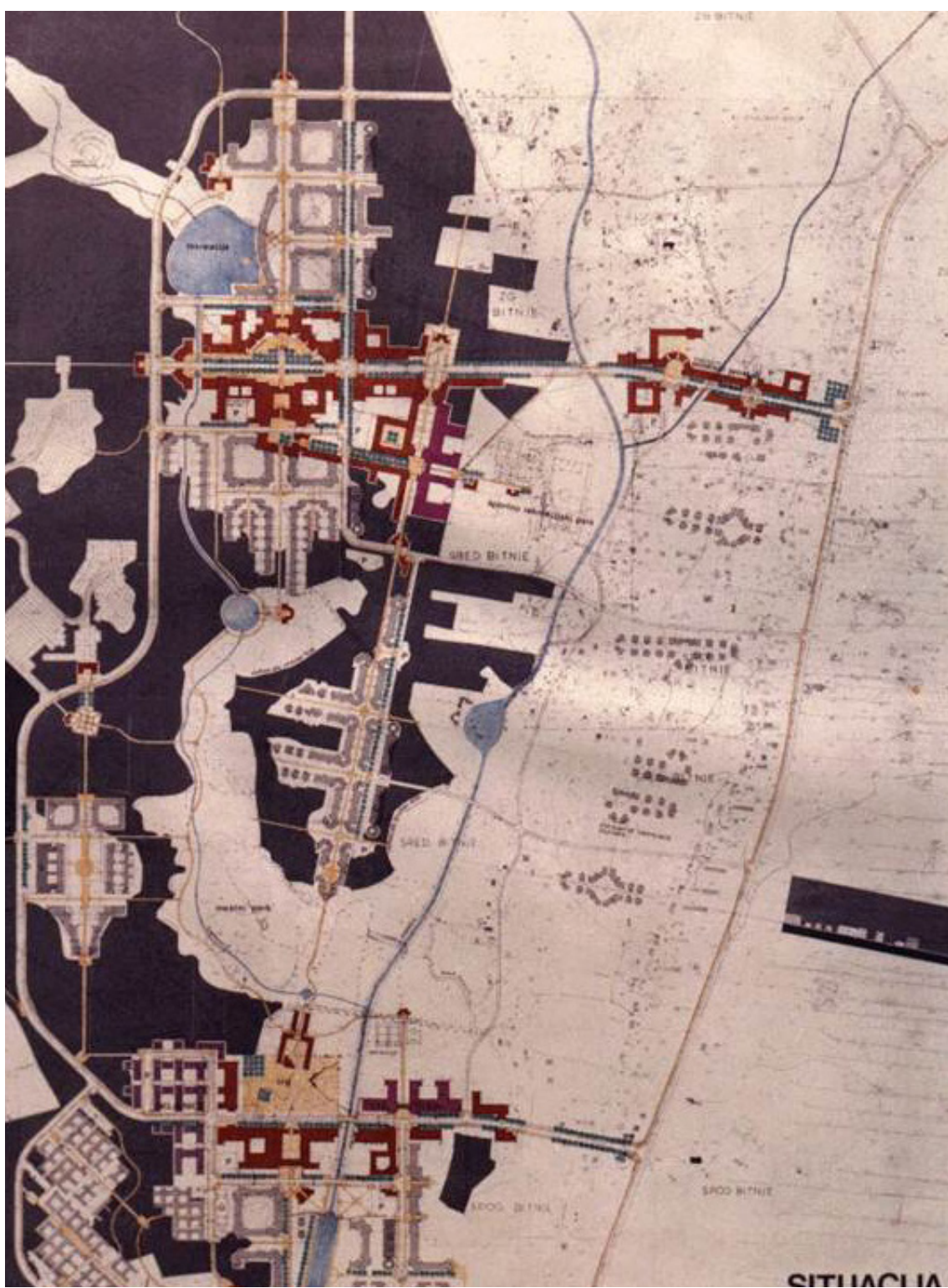

Foto: zasebni arhiv K. D. A.

Monografija: Transformation of Cities in Central and Eastern Europe: Towards Globalisation, 2005

Knjiga opredeljuje in opisuje preoblikovanje mest Srednje in Vzhodne Evrope v tržno usmerjene in demokratične sisteme. Preučuje vlogo sodobnega načrtovanja v razvoju mest ob upoštevanju podobnosti in razlik med pomembnimi mesti (Berlin, Budimpešta, Praga, Ljubljana, Varšava, Talin, Riga, Vilna, Sofija in Moskva). Primerja zgodovinski kontekst in socialistično zapuščino pred letom 1990 ter kasnejše vplive notranjih in zunanjih sil na preoblikovanje teh mest. V knjigi so predstavljeni tudi vplivi globalizacije in Evropske unije na trenutne politike in prakse razvoja teh mest, ter njihova reintegracija v globalna omrežja.

Prostorsko urbanistični načrt občine Tivat, Črna gora, 2009

Projekt, ki je nastal v soavtorstvu z Vladimirjem Koželjem, razvija novo metodologijo in predstavlja inovativni integralni pristop v pripravi nove serije prostorskih aktov v Črni gori. Upošteva družbeno-ekonomski okvir razvoja, naravne in ekološke značilnosti prostora ter kulturno-zgodovinski kontekst urbanega razvoja. Osnutek načrta je v letu 2009 prejel priznanje Zlati svinčnik, nagrado ZAPS. V času izdelave načrta je bil projekt predstavljen tudi na konferenci *Climate change and sustainable development in the Mediteranian region and Southern Eastern Europe* v Budvi.

Viri / Sources: Zasebni arhiv Kaliope Dimitrovske Andrews / Private archive of Kaliopa Dimitrovska Andrews, Transformation of Cities in Central and Eastern Europe: Towards Globalisation, Hamilton, F. E. I, Dimitrovska Andrews, K., Pichler–Milanović, N., (eds.) Tokyo: United Nations, University Press (2005) / Monograph: Transformation of Cities in Central and Eastern Europe: Towards Globalisation, Hamilton, F.E.I, Dimitrovska Andrews, K., Pichler-Milanović, N., (eds.) Tokyo: United Nations, University Press (2005), Monografija; Orodja za usmerjanje in nadzor urbanih oblik / Monograph: Orodja za usmerjanje in nadzor urbanih oblik, Ljubljana: Urbanistični inštitut.

Besedilo / Text: Manca Košir

V ospredje: pionirke slovenske arhitekture, gradbeništva in oblikovanja